

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/47/2020
Identifikačné číslo spisu: 3113213656
Dátum vydania rozhodnutia: 24.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3113213656.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: GRENKELEASING s. r. o., so sídlom Karadžičova 10, 821 08 Bratislava, IČO: 43 878 989, zastúpeného advokátskou kanceláriou M&M Legal s.r.o., so sídlom Drieňová 27, 821 01 Bratislava, IČO: 47 683 325, v mene ktorej koná Mgr. Ing. Marián Borovský ako advokát a konateľ, proti žalovanej H. C. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. R. Y. XXXX/X, XXX XX G. nad Y., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Danica Birošová, s.r.o. so sídlom Piaristická 46, 911 40 Trenčín, IČO: 36 837 857, v mene ktorej koná ako advokát a konateľ, JUDr. Matúš Košara, o zaplatenie 53.829,45 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín, pod sp. zn. 39Cb/209/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 30. apríla 2019, č. k. 16Cob/63/2018-319, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .
- II. Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín rozsudkom zo dňa 9. novembra 2017, č. k. 39Cb/209/2013-262, žalobu žalobcu zamietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Podanou žalobou sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 53.829,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,1 % denne: zo sumy 1.753,08 Eur od 01.10.2016 do 20.12.2012, zo sumy 1.503,08 Eur od 21.12.2012 do 27.01.2013, zo sumy 762,32 Eur od 29.01.2012 do zaplatenia, zo sumy 1.753,08 Eur od 07.11.2012 do zaplatenia, zo sumy 1.753,08 Eur od 07.12.2012 do zaplatenia, zo sumy 1.753,08 Eur od 07.01.2013 do zaplatenia, zo sumy 1.753,08 Eur od 07.02.2013 do zaplatenia, zo sumy 1.753,08 Eur od 07.03.2013 do zaplatenia, zo sumy 1.753,08 Eur od 07.04.2013 do zaplatenia, zo sumy 1.753,08 Eur od 07.05.2013 do zaplatenia a zo sumy 40.795,57 Eur od 25.05.2013 do zaplatenia. Zároveň si uplatnil právo na náhradu trov konania.
2. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca pri výkone predmetu svojej podnikateľskej činnosti dňa 05.04.2011

uzatvoril so žalovanou leasingovú zmluvu č. 095000724 (ďalej len „zmluva“), ktorej súčasťou boli aj Všeobecné leasingové podmienky (ďalej len „VOP“). Na základe uzavretej zmluvy žalobca za žalovanú prefinancoval kúpu predmetu leasingu a odovzdal ho žalovanej do užívania. Žalovaná prevzala predmet leasingu, ktorú skutočnosť potvrdila podpisom preberacieho protokolu. Žalovaná sa v zmluve okrem iného zaviazala na platenie leasingových splátok v dohodnutej výške, na zaplatenie administratívneho poplatku za spracovanie žiadosti o poskytnutie leasingu vo výške 49,80 eur + DPH, na zaplatenie odplaty za užívanie predmetu nájmu za obdobie do začiatku základnej doby nájmu (ktorá sa začala k 1. dňu mesiaca nasledujúceho po prevzatí predmetu leasingu) vo výške 1/30 mesačnej sadzby leasingu za deň užívania predmetu nájmu a rovnakým spôsobom určenú alikvotnú časť poistného za poistenie predmetu leasingu. Žalobca vyhotovil pre žalovanú splátkový kalendár k zmluve za účelom úhrady súm. Nakoľko si žalovaná riadne neplnila povinnosť platiť pravidelné splátky leasingu podľa ustanovení zmluvy a splátkového kalendára, dostala sa do omeškania so zaplatením sumy v celkovej výške 13.033,88 Eur, pozostávajúcej z nasledovných splátok: 1. splátka vo výške 1.753,08 Eur splatná dňa 06.10.2012, 2. splátka vo výške 1.753,08 Eur splatná dňa 06.11.2012, 3. splátka vo výške 1.753,08 Eur splatná dňa 06.12.2012, 4. splátka vo výške 1.753,08 Eur splatná dňa 06.01.2013, 5. splátka vo výške 1.753,08 Eur splatná dňa 06.02.2013, 6. splátka vo výške 1.753,08 Eur splatná dňa 06.03.2013, 7. splátka vo výške 1.753,08 Eur splatná dňa 06.04.2013, 8. splátka vo výške 1.753,08 Eur splatná dňa 06.05.2012. Žalovaná uhradila dňa 20.12.2012 sumu 250,- Eur, dňa 27.01.2012 sumu 240,76 Eur, dňa 28.01.2013 sumu 500,- Eur spolu teda 990,76 Eur. Žalobca žalovanú niekoľkokrát písomne a telefonicky upozornil na porušovanie zmluvných povinností a vyzval ju na zaplatenie dlžných súm. Vzhľadom na to, že žalovaná dlžné sumy neuhradila a predmet leasingu ďalej užívala, žalobca od zmluvy odstúpil a vyzval žalovanú na vrátenie predmetu leasingu a na náhradu nákladov vzniknutých žalobcovi z dôvodu odstúpenia od zmluvy. Odstúpenie od zmluvy si žalovaná prevzala dňa 20.05.2013. Podľa zmluvy si žalobca voči žalovanej uplatnil nárok na zaplatenie sumy v celkovej výške 53.829,45 Eur, ktorá pozostáva z 8 leasingových splátok splatných do dňa odstúpenia od zmlúv, každá splatná k 6. dňu v mesiaci v celkovej výške 13.033,88 Eur, 35 neuhradených leasingových splátok odo dňa okamžitej výpovede zmluvy, až do skončenia celkovej doby leasingu, z dôvodu okamžitej výpovede zmluvy pre nezaplatenie leasingových splátok, v celkovej výške rovnajúcej sa súčtu leasingových splátok očistených o DPH a príslušné poistné, ktoré mala žalovaná platiť v období po odstúpení od leasingovej zmluvy (35 x 1.254,42 Eur t. j. 40.795,57 Eur). Pri dlžných sumách s prvým dňom omeškania v zmysle § 15 bod 1 žalobca navrhol zaviazat' žalovanú na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 0,1 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania.

3. V priebehu konania žalovaná namietala neplatnosť leasingovej zmluvy, ktorú odôvodňovala nedodaním nového a riadne funkčného predmetu leasingu žalobcom. Uvedenú námietku žalovanej súd prvej inštancie posúdil ako nedôvodnú, nakoľko žalovaná výslovne v rámci preberacieho protokolu zo dňa 05.04.2011 uviedla, že predmet leasingu prevzala, je kompletný, v bezchybnom a funkčnom stave, s tým, že kompletnosť, bezvadnosť a funkčnosť preverila s náležitou odbornou starostlivosťou. Uvedené námietky žalovanej súd prvej inštancie nepovažoval za relevantné a ani za také, ktoré by spôsobovali neplatnosť uzatvorenej zmluvy.

4. Súd prvej inštancie skonštatoval, že v zmysle zákonnej úpravy sa leasingová zmluva považuje za nepomenovanú zmluvu, pričom na jej platnosť podľa ust. § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, sa vyžaduje, aby si zmluvné strany dostatočne určili predmet svojich záväzkov, čo v uvedenom prípade podľa súdu prvej inštancie jednoznačne splnené bolo. Zmluva podľa súdu prvej inštancie napĺňala predpoklady zmluvy o finančnom leasingu.

5. Obrana žalovanej spočívala aj v tom, že zmluva síce obsahuje ustanovenia vzťahujúce sa na finančný leasing, ale zmluvné strany nemali záujem o zmenu vlastníka predmetu leasingu, čo podľa nej spôsobuje jej neurčitnosť a má za následok jej neplatnosť. K možnosti prevodu vlastníckeho práva zo žalobcu na žalovanú súd prvej inštancie uviedol, že táto možnosť bola zakotvená v zmluve, a to v § 1 odsek 1 ako aj v § 11 odsek 4 VOP. Vzhľadom k tomu, že sa strany výslovne dohodli, čo je obsahom ich práv a povinností, tieto povinnosti zakotvili do zmluvy, ktorej neoddeliteľnú súčasť tvorili aj obchodné podmienky žalobcu, súd prvej inštancie pochybnosti o jej určitosti vylúčil.

6. Súd prvej inštancie uzavrel, že zmluva žalobcovi neuložila povinnosť dodať žalovanej predmet leasingu v stave spôsobilom na riadne užívanie, čo aj zodpovedá povahe finančného leasingu ako nástroja pre financovanie vecí, a tým aj postavenia leasingového prenajímateľa ako financujúceho

subjektu. Vzhľadom na uvedené žalobca povinnosť, ktorú mu zmluva neuložila, nemohol ani porušiť. Odstúpenie od zmluvy zo strany žalovanej bolo preto súdom prvej inštancie vyhodnotené ako v rozpore s ust. § 344 Obchodného zákonníka, ktorá skutočnosť ho robí v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatným právnym úkonom, ktorý nevyvolal žalovanou mienené právne účinky. Subjektom zodpovedným ako za výber predmetu leasingu, dodávateľa, ako aj za samotné prevzatie a zistenie jeho funkčnosti pri prevzatí, bola žalovaná, ktorá jeho funkčnosť aj svojím podpisom potvrdila. Žalobca bol v uvedenom prípade iba financujúcim subjektom.

7. Za platné odstúpenie od zmluvy súd prvej inštancie vyhodnotil písomné podanie žalobcu zo dňa 14.05.2013, doručené žalovanej dňa 20.05.2013 z dôvodu neuhradenia záväzkov žalovanou. K uvedenému záveru dospel súd prvej inštancie s prihliadnutím na § 15 odsek 2 VOP, podľa ktorého ak bude leasingový nájomca v omeškaní s úhradou splátky viac ako 30 dní, je leasingový prenajímateľ oprávnený odstúpiť od leasingovej zmluvy. Zmluva uzatvorená medzi stranami zanikla ku dňu doručenia odstúpenia od zmluvy žalovanej, t. j. dňa 14.05.2013. Odstúpenie od zmluvy bolo realizované v súlade so zákonom, zmluvným dojednaním, a preto malo aj právne účinky, ktoré sú s týmto úkonom spojené, a to zánik zmluvy. Podľa ust. § 351 Obchodného zákonníka zanikli všetky práva a povinnosti strán zo zmluvy.

8. Súd prvej inštancie zhrnul, že sa žalobca podanou žalobou domáhal zaplatenia všetkých splátok do konca doby dohodnutej pôvodne v zmluve s tým, že hodnotu predmetu leasingu vo vzťahu k uplatnenému nároku nezohľadnil. Pred súdom prvej inštancie nebolo ani jednou zo sporových strán tvrdené, ani preukázané, aká bola obvyklá cena predmetu leasingu ku dňu ukončenia zmluvy. V rámci predbežného právneho posúdenia súd prvej inštancie uviedol, že má za to, že žalovaná má nárok na odpočítanie, zohľadnenie, hodnoty predmetu leasingu, v opačnom prípade by došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalobcu. Žalobca však trval na svojom právnom názore a dokazovanie v časti určenia zostatkovej ceny predmetu leasingu nenavrhol. Žalovaná síce navrhla vykonať dokazovanie na určenie zostatkovej ceny predmetu leasingu, avšak vzhľadom k tomu, že nezložila preddavok na znalecké dokazovanie, hoci nebola od súdnych poplatkov oslobodená, a to aj napriek tomu, že bola poučená o následkoch nezloženia spočívajúcich v nevykonaní navrhnutého dôkazu, súd tento dôkaz nevykonal. Žalobca návrh na vykonanie dokazovania znaleckým dokazovaním nepodal. Vzhľadom k tomu, že súd nemal zložený preddavok na znalecké dokazovanie zo strany žalovanej, nemal navrhnutý ako dôkaz znalecké dokazovanie zo strany žalobcu, dokazovanie znaleckým posudkom, za účelom preukázania zostatkovej ceny predmetu leasingu, nevykonal. Z uvedeného teda vyplýva, že súd nemal v spore ani tvrdené, ani preukázané, aká bola zostatková hodnota predmetu leasingu v čase ukončenia zmluvy.

9. S prihliadnutím ku skutočnosti, že súd prvej inštancie nemal za ustálené, v akej výške bol povinný žalobca uskutočniť odpočet hodnoty predmetu leasingu, čiže zohľadniť cenu, zostatkovú hodnotu predmetu leasingu v prospech žalovanej, nepriznal žalobcovi žiadne plnenie. V tejto súvislosti súd prvej inštancie upozornil na to, že strany sú povinné tvrdiť rozhodné skutočnosť a tieto tvrdenia zároveň preukázať. Povinnosť tvrdenia a následne aj bremeno dôkazu zaťažuje predovšetkým žalobcu. Na to, aby bol žalobca v konaní úspešný, mal povinnosť tvrdiť aj hodnotu predmetu leasingu a túto tvrdenú skutočnosť, v prípade ak by bola medzi stranami sporná aj preukázať. Pokiaľ by súd prvej inštancie bez splnenia vyššie uvedenej povinnosti žalobcu (zohľadniť cenu, zostatkovú hodnotu predmetu leasingu) rozhodol v jeho prospech a priznal mu plnenie v celom uplatnenom rozsahu, priznal by mu tak aj plnenie, ktoré žalobcovi nepatrí a ktoré bol v zmysle ust. § 351 Obchodného zákonníka povinný zohľadniť pri uplatňovaní nároku po odstúpení od zmluvy. Námietku žalobcu o nevrátení predmetu leasingu zo strany žalovanej súd prvej inštancie posúdil ako nedôvodnú, pretože žalobca je stále vlastníkom predmetu leasingu a ako vlastník veci má právo uskutočniť právne kroky k tomu, aby sa domohol jeho vydania od žalovanej, ktorá vec v jeho vlastníctve bez právneho dôvodu zdržiava. Neuplatnenie práva na vydanie predmetu leasingu žalobcom vo vzťahu k žalovanej bolo podľa súdu prvej inštancie voľbou žalobcu.

10. V rámci odôvodnenia súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 25.02.2014, sp. zn. 16Cob/93/2012, podľa ktorého právo na finančné plnenie vo výške sumy získanej odpredajom predmetu leasingu by nájomcovi vzniklo v prípade, že si prenajímateľ vo vyúčtovaní uplatní zaplatenie všetkých splátok a v tom prípade by bol povinný leasingový prenajímateľ odpočítať sumu, ktorú získal odpredajom predmetu leasingu.

11. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nakoľko si žalobca uplatňuje celú cenu predmetu leasingu, je v zmysle ust. § 351 Obchodného zákonníka povinný zohľadniť cenu predmetu leasingu, aj keď si to medzi sebou strany nedohodli. Žalobca v spore nepreukázal dôvodnosť uplatneného nároku v požadovanej výške, keďže nepreukázal, že uplatnený nárok zohľadňuje aj zostatkovú cenu predmetu leasingu, v dôsledku čoho súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol. Nakoľko súd prvej inštancie nemal preukázané, aká bola zostatková cena predmetu leasingu, nevedel vyčíslil výšku nároku žalobcu. Na doplnenie súd prvej inštancie uviedol, že od účinnosti C. s. p. už nie je oprávnený sám, vlastnou iniciatívou zabezpečovať a vykonávať dôkazy na preukázanie dôvodnosti, resp. tvrdení strany sporu. Súd môže sám vykonať iba dôkaz vyplývajúci z verejných registrov a dôkazy na zistenie procesných podmienok, vykonateľnosti rozhodnutia a zistenie cudzieho práva. Ďalšími námietkami žalovanej spočívajúcimi v rozpore uplatneného nároku s dobrými mravmi, poctivým obchodným stykom a ďalšie, sa súd z dôvodu, že bola žalovaná v spore plne úspešná, ďalej z dôvodu hospodárnosti nezaoberal.

12. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo dňa 30. apríla 2019, č. k. 16Cob/63/2018-319, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil s tým, že žalovanej voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdiť. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku súdom prvej inštancie.

13. Z obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie dostatočným spôsobom, zaoberal sa tvrdeniami a dôkazmi strán v spore, dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadami podľa ust. § 191 C. s. p. a zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver. Pri posudzovaní veci odvolací súd v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa ust. § 389 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p.

14. Rozsudok súdu prvej inštancie má podľa odvolacieho súdu všetky náležitosti riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Súd prvej inštancie sa jasným, zrozumiteľným spôsobom vyjadril k uplatnenému žalobcovmu nároku, ako aj k použitej obrane žalovanej. Súd prvej inštancie podrobne zdôvodnil, z akého dôvodu uplatnený nárok žalobcu nepriznal a ku každému tvrdeniu žalobcu zaujal jasné stanovisko.

15. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie skonštatoval, že žalobca a žalovaná uzatvorili platne leasingovú zmluvu podľa ust. § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktorou si dohodli vzájomné práva a povinnosti. Z § 1, 2, 3 VOP a samotnej zmluvy vyplýva, že žalobca zabezpečil predmet leasingu pre žalovanú po 1/ s tým, že za žalovanú zaplatil kúpnu cenu a po 2/ previedol na žalovanú väčšinu práv súvisiacich s predmetom leasingu, z čoho vyplýva, že zmluva spĺňa náležitosti a predpoklady finančného leasingu. Žalobca platne odstúpil od zmluvy, a to v súlade s § 15 ods. 2 VOP a § 35 ods. 2 Obchodného zákonníka, podľa ktorého si vzájomné plnenie majú strany vrátiť. Podstatnou odvolacou námietkou žalobcu bolo, že súd prvej inštancie rozhodol ultra petitiu (nad žalobný návrh), keď žalobca viac krát zdôraznil, že súčasťou uplatneného nároku nebola zostatková hodnota leasingu, ale predmetom uplatneného návrhu boli len leasingové splátky za riadnu dobu leasingu. Napriek tejto skutočnosti sa súd prvej inštancie zaoberal hodnotou predmetu leasingu, a preto nesprávne a nespravodlivo rozhodol. Odvolací súd túto odvolaciu námietku vyhodnotil ako nedôvodnú, na ktorú nemohol prihliadnuť, a to s poukazom na to, že súd prvej inštancie dostatočne a podrobne v odôvodnení rozhodnutia uviedol, prečo bolo nevyhnutné zaoberať sa stanovením hodnoty predmetu leasingu v čase jeho odstúpenia. Pri odstúpení od zmluvy je potrebné rešpektovať to, že prenajímateľ má právo na zaplatenie všetkých splátok leasingu do konca doby pôvodne dohodnutých v leasingovej zmluve. Po odobratí predmetu leasingu leasingovému nájomcovi je leasingový prenajímateľ povinný od všetkých splátok odpočítať, resp. zohľadniť, zostatkovú hodnotu predmetu leasingu (ust. § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka). Odvolací súd zdôraznil, že tieto zásady musia byť splnené na to, aby bol žalobca úspešný. Žalobca v tomto smere neuniesol dôkazné bremeno a nič na tom nemení ani skutočnosť, že predmet leasingu sa nachádza u žalovanej. Zo spisu nevyplýva, že by žalobca žiadal predmet leasingu vrátiť tak, ako to vyplýva z ust. § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka.

16. Odvolacie dôvody obsiahnuté v odvolaní žalobcu podľa odvolacieho súdu neboli také, aby mohli privodiť zmenu zisteného skutkového stavu, alebo právneho posúdenia súdom prvej inštancie. Na odvolacie dôvody žalobcu odvolací súd neprihliadol, pretože ich vyhodnotil ako nedôvodné.

17. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) prostredníctvom svojho

právneho zástupcu dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil tým, že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (ust. § 420 písm. f/ C. s. p.) a jedná sa o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.).

18. V rámci dovolania žalobca argumentoval tým, že v konaní pred súdom prvej inštancie došlo k vade zmätočnosti spočívajúcej v jeho nesprávnom procesnom postupe. Dovolateľ namietol, že v konaní si neuplatnil zostatkovú hodnotu predmetu leasingu, napriek tomu sa ňou súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku zaoberal, čím išiel nad rámec žalobného návrhu. Zároveň dovolateľ trval na to, že v danom prípade predmet leasingu nebol žalovanou vrátený, v opačnom prípade by si žalobca po odstúpení od zmluvy hodnotu predmetu leasingu u žalovanej uplatnil na základe osobitnej faktúry. V tejto súvislosti žalobca poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS/152/2010. Podľa žalobcu žalovaná úmyselne porušila svoju povinnosť ako leasingového nájomcu vyplývajúcu z § 17 odsek 2 VOP spočívajúcu v bezodkladnom vrátení predmetu leasingu, a to na vlastné náklady a nebezpečenstvo leasingovému prenajímateľovi.

19. Žalobca trval na tom, že súd prvej inštancie nesprávne interpretoval znenie § 17 VOP, kde je zakotvené oprávnenie leasingového prenajímateľa znížiť sumu všetkých leasingových splátok o úroky a náklady, ktoré ušetril predčasným ukončením leasingovej zmluvy. Zároveň upozornil na to, že uvedený postup by bol aplikoval v prípade, že by žalovaná predmet leasingu vrátila. Zamietnutím žaloby zo strany súdu prvej inštancie tak podľa dovolateľa došlo k sankcii žalobcu pre porušenie povinností žalovanou. Dovolateľ zastáva názor, že má postavenie poškodeného vo vzťahu k žalovanej. V konaní žalobca preukázal, že uhradil sumu 72.000,- Eur, pričom súd mu žalobu nesprávne a nespravodlivo zamietol na základe neodôvodneného rozsudku, keď rozhodol o niečom, čo ani nebolo predmetom konania. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na stanovisko občanskoprávného a obchodného kolegia Najvyššieho soudu České republiky zo dňa 08.09.2010, sp. zn. Cpjn 204/2007, podľa ktorého hodnotu vráteného predmetu leasingu by leasingový prenajímateľ získal nad rámec nároku vyplývajúceho z ust. § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka, pretože táto hodnota je už obsiahnutá v obvyklej cene leasingu.

20. K rozhodnutiu Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 25.02.2014, sp. zn. 16Cob/93/2012, žalobca uviedol, že sa nevzťahuje na prejednávajúcu vec, pretože sa uvedené rozhodnutie týka náhrady škody z uplatnenej leasingovej zmluvy, pričom v tomto rozhodnutí sa súdy zaoberali už prekonanou judikatúrou týkajúcou sa splátok po odstúpení od leasingovej zmluvy.

21. Dovolateľ poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 17.05.2012, sp. zn. 3Cob/104/2011, rozhodnutie Najvyššieho soudu Českej republiky, sp. zn. 31Cdo/4356/2008, ako i spomínané stanovisko Najvyššieho soudu Českej republiky, sp. zn. Cpjn 204/2007, s tým, že sa tieto zaoberajú vráteným predmetom leasingu a nárokom na hodnotu tohto vráteného predmetu a zdôraznil, že v prejednávanej veci predmet leasingu vrátený nebol. Aplikáciu uvedených rozhodnutí dovolateľ považoval za nesprávnu, keďže sa jedná o odlišnú skutkovú situáciu spočívajúcu predovšetkým v nevrátení predmetu leasingu žalovanou.

22. V rámci dovolacieho dôvodu podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. žalobca namietol, že rozhodnutie odvolacieho súdu spolu so súdom prvej inštancie záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Súd prvej inštancie sa podľa dovolateľa nedôvodne zaoberal hodnotou nevráteného predmetu leasingu, hoci táto hodnota nebola uplatnená v žalobe. Ďalšie pochybenia súdu prvej inštancie dovolateľ videl v tom, že poukazuje na judikatúru, ktorá sa týkala výlučne hodnoty vráteného predmetu leasingu, resp. bola už prekonaná novšou judikatúrou. Dovolateľ zastáva názor, že doposiaľ slovenské súdy nejudikovali právny názor, ako je to v prípade nevráteného predmetu leasingu. Vzhľadom na vyššie uvedené rozhodnutia žalobca zastáva názor, že za podmienky uplatnenia nároku obsahujúceho hodnotu vráteného predmetu leasingu, má leasingový nájomca nárok na odpočet jeho hodnoty.

23. Dovolateľ formuloval právnu otázku tak, že žalovaná nemôže mať nárok na odpočet hodnoty nevráteného predmetu leasingu, keď jeho nevrátením porušila vlastnícke právo žalobcu k predmetu leasingu, a teda žalobca je ten, ktorému vznikla pohľadávka vo výške hodnoty nevráteného predmetu leasingu. Za nesprávny právny záver považuje názor súdu prvej inštancie spolu s názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého má žalobca odpočítať hodnotu nevráteného predmetu leasingu, pokiaľ sa žalovaná

vyjadrila, že ho má u seba uschovaný.

24. K dovolaniu žalobcu sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadrila žalovaná s tým, že dovolateľ dovolací dôvod podľa ust. § 420 písm. f/ nevymedzil zákonným spôsobom, keď jednoznačne neuviedol, v čom má vada zmätočnosti konkrétne spočívať. Dovolateľom vytykané vady konania podľa žalovanej nemožno považovať za vady zmätočnosti, pretože nenapĺňajú vymedzenie dovolacieho dôvodu tak, ako to predpokladá ust. § 431 C. s. p.

25. Dôvodom, prečo má žalovaná predmet leasingu u seba, je uskutočnenie znaleckého dokazovania, ktoré v konaní aj sama navrhla. Tvrdenia žalobcu o nemožnosti objektívne stanoviť hodnotu predmetu leasingu v súdnom konaní považuje žalovaná za nelogické, nesprávne, ktoré nemajú oporu v priebehu dokazovania. Pokiaľ by žalobca navrhol znalecké dokazovanie a zložil preddavok na jeho vykonanie, na základe výsledkov znaleckého dokazovania by bolo možné hodnotu predmetu leasingu ustáliť. Žalovaná nemohla nahrádzať pasivitu žalobcu v konaní, keďže jedine žalobca nesie v konaní dôkazné bremeno vo vzťahu k správnosti ním uplatneného nároku. Žalovaná znalecké dokazovanie síce sama navrhla, avšak preddavok na znalecké dokazovanie neuhradila, nakoľko bola toho názoru, že preddavok mal zaťažiť obe strany sporu a považovala za nespravodlivé. Aby ho hradila sama, hlavne keď na to nemala finančné prostriedky.

26. Podľa žalovanej, konajúce súdy nerozhodli nad rámec žalobného návrhu, pretože vo svojich rozhodnutiach dostatočne podrobne odôvodnili, prečo považovali stanovenie hodnoty predmetu leasingu k ustáleniu výšky žalobcom uplatneného nároku za kľúčové. Žalovaná bola v tomto smere pripravená poskytnúť potrebnú súčinnosť.

27. Bez ohľadu na (ne)odovzdanie predmetu leasingu žalobcovi žalovanou, uvedené nemalo podľa žalovanej žiadny vplyv na možnosť stanovenia objektívnej hodnoty predmetu leasingu v súdnom konaní v intenciách znaleckého dokazovania, ak by takéto dokazovanie žalobca v konaní navrhol. Ďalej žalovaná uviedla, že žalobca súdu dostatočným spôsobom nepreukázal správnu výšku ním uplatňovaného nároku, pričom z ustálenej judikatúry bolo zrejmé, že od žalobcom uplatňovaného nároku bolo potrebné odpočítať hodnotu predmetu leasingu.

28. Žalovaná poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 29.05.2012, sp. zn. 3Cob/87/2011, z ktorého vyplýva, že hodnotu vráteného predmetu leasingu by leasingový prenajímateľ získal nad rámec nároku vyplývajúceho z ust. § 451 a § 457 Občianskeho zákonníka, lebo táto hodnota je už obsiahnutá v obvyklej cene leasingu, ktorú je povinný leasingový nájomca zaplatiť leasingovému prenajímateľovi, resp. v súhrne dohodnutých leasingových splátkach. O túto sumu by sa preto bezdôvodne obohatil. Z tohto dôvodu má leasingový nájomca právo na zaplatenie (odpočet) výťažku z predaja vráteného predmetu leasingu, resp. na zaplatenie (odpočet) obvyklej ceny tejto veci.

29. V rámci stanoviska Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. Cpjn 204/2007, upriamila žalovaná pozornosť na časť, v ktorej sa uvádza, že „Hodnotu tohoto vráteného predmetu leasingu by proto leasingový pronajímateľ získal nad rámec nároku vyplývajícího z ustanovení § 351 odst. 2 obč. zák., neboť tato hodnota je již obsažena v obvyklé ceně leasingu, kterou je povinen leasingový nájemce zaplatit leasingovému pronajímateli, resp. v souhrnu sjednaných leasingových splátek. O tuto částku by se proto bezdůvodně obohatil. Proto má leasingový nájemce právo na zaplacení (odpočet) výtežku z prodeje vráteného predmetu leasingu, resp. na zaplacení (odpočet) obvyklé ceny této věci.“

30. Žalovaná považuje žalobcom vymedzený dovolací dôvod podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. za zmätočný. Pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, prečo dovolateľ poukazuje na celý rad rozhodnutí, ktoré majú daný prípad riešiť odlišne. Nedostatočné vymedzenie dovolacieho dôvodu nie je spôsobilé vyvolať meritórny dovolací prieskum aj z hľadiska prípadnej prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 C. s. p. (rozhodnutie NS SR zo dňa 29.5.2019, sp. zn. 3Obdo/58/2018).

31. Žalovaná sa v celom rozsahu stotožnila a poukázala na správnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Je už judikatúrou ustálené a nesporné, že leasingový nájomca má právo na výťažok z predaja predmetu leasingu, respektíve na odpočet jeho obvyklej hodnoty, v opačnom prípade by sa žalobca na úkor žalovanej bezdôvodne obohatil.

32. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj ako „dovolací súd“) [ust. § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobca v súlade s ust. § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti

rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (ust. § 447 písm. f/ C. s. p.).

33. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

34. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou, ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia, ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Ako už Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval vo viacerých skorších rozhodnutiach (por. napr. sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/92/2012), dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Tejto mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti.

35. Podľa ust. § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu viď napr. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

36. V zmysle ust. § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo, ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v ust. § 420 písm. a/ až f/ C. s. p.: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

37. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa ust. § 420 C. s. p., je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 C. s. p., dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C. s. p. pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo, alebo nedošlo.

38. Podľa ust. § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

39. Zo samej podstaty dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku vyplýva, že právnu úpravu, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých možno na podklade dovolania výnimočne prelomiť záväznosť a nezmeniteľnosť rozhodnutia súdu predstavujúceho už *res iudicata*, nemožno interpretovať rozširujúco. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

40. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania v rozhodovanom spore dovolací súd v prvom rade poukazuje na

skutočnosť, ako má dovolateľ svoje dovolanie odôvodniť.

41. Podľa ust. § 431 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

42. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

43. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (ust. § 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj ust. § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa ust. § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (ust. § 420 C. s. p. v spojení s ust. § 431 ods. 1 C. s. p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

44. Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z ust. § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

45. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

46. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

47. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R129/1999). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

48. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ nemôže byť ani časť rozhodnutia (jeho odôvodnenie), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol.

49. Z obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľ napadol predovšetkým rozsudok súdu prvej inštancie, s ktorým sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil z dôvodu vady zmätočnosti spočívajúcej v jeho nesprávnom procesnom postupe. Dovolateľ namietol, že napriek jeho neuplatneniu zostatkovej hodnoty predmetu leasingu, súd prvej inštancie sa ňou v odôvodnení rozsudku zaoberal, čím išiel nad rámec žalobného návrhu. Inými slovami súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí preskúmaval zostatkovú hodnotu predmetu leasingu nad rozsah dôvodov uvedených žalobcom, čím porušil žalobcovo právo na spravodlivý súdny proces. Podľa dovolateľa bolo v konaní preukázané, že uhradil sumu 72.000,- Eur, pričom súdy mu žalobu nesprávne a nespravodlivo zamietli na základe neodôvodneného rozsudku, keď rozhodli o niečom, čo ani nebolo predmetom konania.

50. Povinnosť súdu svoje rozhodnutie náležite odôvodniť je jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

51. Dovolací súd uvádza, že za porušenie práva na spravodlivý proces sa považuje v zmysle

rozhodovacej činnosti ústavného súdu situácia, ak všeobecný súd svoje rozhodnutie riadne neodôvodní a nevysporiada sa so všetkými relevantnými námietkami uplatnenými sporovými stranami, a to spôsobom zodpovedajúcim miere ich závažnosti. V takom prípade všeobecný súd svojim postupom založí nepreskúmateľnosť ním vydaného rozhodnutia, a spravidla tak aj jeho protiústavnosť. Ak nie sú totiž zrejmé dôvody toho - ktorého rozhodnutia, svedčí to o ľubovôli v súdnom rozhodovaní, pričom zásada právneho štátu ľubovôľu v rozhodovaní orgánov verejnej moci zakazuje; len vecne správne rozhodnutie a náležite, t. j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie, napĺňa - ako neoddeliteľná súčasť „stanoveného postupu“ - ústavné kritériá vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy.

52. K namietanej arbitrárnosti rozhodnutia, dovolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. R II. ÚS 78/95 zo dňa 16. marca 2005, z ktorého vyplýva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument, ale iba len na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré preskúmava v odvolacom konaní. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p. (od 1. júla 2016 § 220 ods. 2 C. s. p. - pozn. dovolacieho súdu).

53. Dovolací súd v súvislosti s namietanou absenciou náležitého odôvodnenia považoval za potrebné upriamiť pozornosť na rozsudok súdu prvej inštancie. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa v rámci uplatneného nároku domáhal zaplatenia všetkých splátok do konca doby dohodnutej pôvodne v leasingovej zmluve, avšak hodnotu predmetu leasingu vo výške uplatneného nároku nezohľadnil. V spore nebolo ani jednou zo strán tvrdené ani preukázané, aká bola obvyklá cena predmetu leasingu ku dňu ukončenia zmluvy. Súd prvej inštancie zároveň poukázal na skutočnosť, že strany sporu upozornil ešte v rámci predbežného právneho posúdenia, že podľa jeho názoru má žalovaný nárok na odpočítanie, zohľadnenie, hodnoty predmetu leasingu, v opačnom prípade by došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalobcu. Žalobca však trval na svojom právnom názore a dokazovanie v časti určenia zostatkovej ceny predmetu leasingu nenavrhol. Žalovaná síce znalecké dokazovanie navrhla, ale nezložila preddavok na znalecké dokazovanie, preto súd prvej inštancie navrhnutý dôkaz nevykonával.

54. Ďalej v tejto súvislosti súd prvej inštancie argumentoval, že v dôsledku zrušenia zmluvy (odstúpením od zmluvy) má žalobca nárok na vrátenie poskytnutého plnenia, t. j. na vrátenie poskytnutej služby, ktorý nárok sa prejaví v dôvodnosti nároku na zaplatenie všetkých splátok leasingu, nakoľko v týchto splátkach je poskytnutá finančná služba premietnutá. Zároveň však má leasingový prenajímateľ nárok aj na vrátenie predmetu leasingu, nakoľko je jeho vlastníkom. Právny dôvod, na základe ktorého predmet leasingu držala žalovaná, zanikol odstúpením od zmluvy zo strany žalobcu. Z toho vyplýva, že žalobca má nárok na vrátenie obstarávacej ceny predmetu leasingu, aj predmetu leasingu. Avšak hodnota predmetu leasingu už mu je vlastne poskytnutá leasingovým nájomcom tým, že má nárok na zaplatenie všetkých splátok. Ak má preto leasingový prenajímateľ nárok na zaplatenie všetkých splátok, v ktorých je premietnutá hodnota predmetu leasingu, potom je potrebné zohľadniť do tejto ceny aj zostatkovú hodnotu predmetu leasingu. V opačnom prípade by leasingový prenajímateľ získal hodnotu predmetu leasingu v rámci finančného plnenia aj samotný predmet leasingu, čím by sa na úkor leasingového nájomcu obohatil.

55. V danom prípade si žalobca žalobou uplatnil celú cenu predmetu leasingu, pričom podľa súdu prvej inštancie bol v zmysle ust. § 351 Obchodného zákonníka povinný zohľadniť cenu predmetu leasingu, aj keď si to medzi sebou strany nedohodli. Nepreukázaním dôvodnosti uplatneného nároku žalobcu v požadovanej výške, teda či uplatnený nárok zohľadňuje aj zostatkovú cenu predmetu leasingu, posúdil súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu a zamietol ju. Vzhľadom na to, že súd nemal preukázané, aká bola zostatková cena predmetu leasingu, nevedel vyčísliť výšku oprávneného nároku žalobcu. Okrem iného, účinnosťou C. s. p. už súd nie je oprávnený sám, vlastnou iniciatívou, zabezpečovať a vykonávať dôkazy na preukázanie dôvodnosti, resp. tvrdení tej ktorej strany sporu.

56. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 C. s. p. a v celom rozsahu sa stotožnil s jeho odôvodnením v zmysle ust. § 387 ods. 2 C. s. p. Na zdôraznenie správnosti skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie sa odvolací súd zaoberal odvolacou námietkou žalobcu, podľa ktorej súd prvej inštancie rozhodol ultra petitiu (nad žalobný návrh), keď žalobca viac krát zdôraznil, že súčasťou uplatneného nároku nebola zostatková hodnota

leasingu, ale predmetom uplatneného návrhu boli len leasingové splátky za riadnu dobu leasingu. Odvolací súd túto odvolaciu námietku vyhodnotil ako nedôvodnú a neprihliadol na ňu. Súd prvej inštancie dostatočne a podrobne v odôvodnení rozhodnutia uviedol, prečo bolo nevyhnutné sa zaoberať stanovením hodnoty predmetu leasingu v čase jeho odstúpenia, keď poukázal na to, že pri odstúpení od zmluvy je potrebné rešpektovať to, že leasingový prenajímateľ má právo na zaplatenie všetkých splátok leasingu do konca doby pôvodne dohodnutých v leasingovej zmluve, a to po odobratí predmetu leasingu leasingovému nájomcovi a od všetkých splátok prenajímateľ má odpočítať, resp. zohľadniť zostatkovú hodnotu predmetu leasingu (§ 351 ods. 2 Obchodného zákonníka). Aj odvolací súd skonštatoval, že tieto zásady musia byť splnené na to, aby bol žalobca v konaní úspešný. Žalobca v tomto smere neunesol dôkazné bremeno a nič na tom nemení ani skutočnosť, že predmet leasingu sa nachádza u žalovanej. Zo spisu nevyplyva, že by žalobca žiadal predmet leasingu vrátiť tak, ako to vyplýva z ust. § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka.

57. Dovolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie spolu s rozhodnutím odvolacieho súdu, dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj rozsudok odvolacieho súdu vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 C. s. p. spĺňajú, a preto ich možno považovať za preskúmateľné a ústavne akceptovateľné.

58. Dovolací súd preto konštatuje, že dovolanie žalobcu podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p., nie je procesne prípustné, z ktorého dôvodu jeho dovolanie proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu podľa ust. § 447 písm. f/ C. s. p., ako procesne neprípustné odmietol bez toho, aby sa mohol zaoberať dôvodnosťou dovolania.

59. Žalobca prípustnosť dovolania vyvodzuje aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. v tom zmysle, že žalovaná nemôže mať nárok na odpočet hodnoty nevráteného predmetu leasingu. Nevrátením predmetu leasingu žalovaná porušila vlastnícke právo žalobcu k predmetu leasingu, a teda žalobca je ten, ktorému vznikla pohľadávka vo výške hodnoty nevráteného predmetu leasingu. Za nesprávny právny záver považuje názor súdu prvej inštancie spolu s názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého má žalobca odpočítať hodnotu nevráteného predmetu leasingu, pokiaľ sa žalovaná vyjadrila, že ho má u seba uschovaný.

60. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj ust. § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ust. § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (ust. § 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

61. Súčasná judikatúra najvyššieho súdu sa ustálila na tom, že ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z ust. § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ C. s. p.; neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil; neoznačí rozhodnutia dovolacieho súdu rozhodované rozdielne; nevymedzí právnu otázku, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá bola rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne, prípadne tú-ktorú právnu otázku v rozhodovacej praxi dovolací súd ešte neriešil; dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Na druhej strane, bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; rozdielneho rozhodovania dovolacieho súdu; ako aj absencie vymedzenia právnej otázky, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštancie alebo odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa), z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených; posudzovať či dovolací súd rozhodoval rozdielne. V opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný, bezbrehý dovolací prieskum priechiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v C. s. p., ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p.

62. Predpokladom prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. a vôbec toho, aby sa dovolací súd mohol zaoberať tým, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená, je naformulovanie otázky, ktorú dovolací súd posúdi ako otázku predbežnú a v prípade, že dospeje k záveru o prípustnosti dovolania, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu meritorne preskúma.

63. Dovolací súd konštatuje, že žalobca v podanom dovolaní, dovolací dôvod podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., vymedzil tou skutočnosťou, že súd prvej inštancie a odvolací súd vo svojich rozhodnutiach nezohľadnili špecifickú situáciu týkajúcu sa nevrátenia predmetu leasingu žalovanou žalobcovi, ale vychádzali z rozhodnutí (stanovisko občianskeho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 09.08.2010, sp. zn. Cpjn 204/2007, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 25.02.2014, sp. zn. 16Cob/93/2012), v ktorých bola riešená situácia, kedy leasingový nájomca mal právo na zaplatenie /odpočet/ výťažku z predaja vráteného predmetu leasingu, resp. na zaplatenie (odpočet) obvyklej ceny tejto veci.

64. Dovolací súd zároveň dáva do pozornosti, že dovolateľ v podanom dovolaní namieta nespokojnosť s vyvodením nesprávnych právnych záverov zo skutkových zistení.

65. Právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 C. s. p., sa pritom rozumie tak otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení (k tomu viď aj 3Cdo/158/2017).

66. Právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej a teda musela byť rozhodujúca aj pre vydanie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritorne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom, čiže také, ktoré vôbec neboli predmetom posudzovania zo strany odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania nezakladá ani všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu, resp. jeho právnymi závermi (k tomu viď napr. 3Obdo/28/2018 a 3Obdo/64/2018).

67. Uvedenému musí zodpovedať aj argumentácia dovolateľa, pokiaľ ide o vymedzenie prípadnej nesprávnosti právneho posúdenia odvolacím súdom, a pokiaľ ide o uvedenie právnej argumentácie, ako mal podľa jeho názoru odvolací súd vec správne posúdiť. Táto povinnosť sa vzťahuje nielen na samotné vymedzenie právnej otázky - ktorá musí byť pre rozhodnutie vo veci rozhodujúca - ale aj na to, aby právna otázka (a dovolateľom predložené právne posúdenie veci) mala oporu v skutkovom stave zistenom súdmi nižšej inštancie, nakoľko - ako už bolo vyššie uvedené - dovolací súd je v zmysle ustanovenia § 442 C. s. p. viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil odvolací súd (rovnako aj 3Obdo/1/2019).

68. Naopak prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. nemôže byť daná, ak je zamerané na riešenie skutkových, a nie právnych otázok. Predmetný záver zaujatý dovolacím súdom vo svojich skorších rozhodnutiach (v podrobnostiach viď aj 1Obdo/47/2017, 4Obdo/45/2017 a 5Obdo/22/2017) je aktuálny v rozhodovanej veci. Vo veci konajúci senát odvolacieho súdu na ňom zotrúva a nevidí rozumný dôvod, aby sa od neho odklonil.

69. Osobitne dáva dovolací súd do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“ v príslušnom gramatickom tvare) z 5. septembra 2018, sp. zn. II. ÚS 416/2018, ktorým bolo úspešne podrobené testu ústavnosti uznesenie najvyššieho súdu z 25. apríla 2018, sp. zn. 5Obdo/22/2017, a v ktorom ústavný súd skonštatoval, že „mu nepatrí nahrádzať právne názory najvyššieho súdu a pokiaľ závery najvyššieho súdu v otázke prípustnosti dovolania vzhľadom na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, ústavný súd nemá dôvod do právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom predpokladaného dovolacieho dôvodu zasahovať“.

70. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľom nastolená otázka - tak, ako je sformulovaná - nepredstavuje právnu otázku zameranú na interpretáciu alebo aplikáciu konkrétneho zákonného ustanovenia, ktorá je predpokladaná v ust. § 421 ods. 1 C. s. p. spôsobom zadefinovaným judikatúrou najvyššieho súdu (napr. v uznesení sp. zn. 3Cdo/158/2017), ale jedná sa o skutkovú otázku, ktorú dovolací súd nie je oprávnený riešiť.

71. Aj keď záver o tom, že žalobca v dovolaní nastolil skutkovú (a nie právnu) otázku, postačuje na odôvodnenie rozhodnutia o odmietnutí dovolania, dovolací súd považuje za potrebné v stručnosti vyjadriť sa k dovolateľom nastolenej otázke.

72. Napriek tomu, že si žalobca žalobou priamo neuplatňoval hodnotu nevráteného predmetu leasingu, konajúce súdy boli podľa dovolacieho súdu povinné ju pri rozhodovaní o nároku žalobcu zohľadniť, nakoľko predmet leasingu bez ohľadu na jeho (ne)vrátenie žalovanou je stále v jeho vlastníctve. Z konania žalobcu v priebehu konania (nenavrhnutie znaleckého dokazovania na určenie hodnoty predmetu leasingu) bolo zrejmé, že nemá záujem na tom, aby mu bol predmet leasingu vrátený, to však nič nemení na skutočnosti, že je jeho vlastníkom. Uvedené platí aj keď žalobca nepodnikol právne kroky, aby mu bol predmet leasingu neoprávnené zadržovaného žalovanou vrátený. Platným odstúpením žalobcu mala žalovaná zo zákona predmet leasingu žalobcovi vrátiť, ale pokiaľ tak neurobila, nie je v súlade so zákonom, aby bola žalobcovi súdmi priznaná ním požadovaná suma v plnej výške a predmet leasingu by aj tak zostal v jeho vlastníctve. Takým rozhodnutím by došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalobcu, ako správne skonštatovali konajúce súdy.

73. Dovolací súd konštatuje, že v podmienkach daného sporu k naplneniu tvrdeného dôvodu prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., nedošlo, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky, dovolanie žalobcu odmietol podľa ust. § 447 písm. f/ C. s. p.

74. Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu neumožňuje, aby bol na jeho základe uskutočnený meritórny dovolací prieskum, nakoľko dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 C. s. p. Keďže vzhľadom na uvedené skutočnosti nie je dovolanie žalobcu podľa § 420 písm. f/ C. s. p. ani podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. prípustné, dovolací súd ho v súlade s ustanovením § 447 písm. f/ C. s. p. odmietol.

75. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovanej, rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

76. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 :0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.